

Т.Р. Рамза
Беларуская
мова?

З задавальненнем!

Для
замежных студэнтаў
установаў вышэйшай адукацыі

З электронным дадаткам

ЗМЕСТ

Ад аўтара.....	3
Прадмова да першага выдання.....	5
Спіс скарачэнняў.....	8
УВ0ДНА-ФАНЕТЫЧНЫ КУРС.....	9
Алфавіт.....	9
Агульныя асаблівасці гукавой сістэмы беларускай мовы.....	10
Графіка і націск.....	11
ЗАНЯТКІ 1.....	11
Вымаўленне: Галосныя [а], [о], [э], [у], [ы] Аканне Цвёрдыя зычныя Зацвярдзелыя зычныя [ш], [ч], [ц], [ж], [дж], [р] Падоўжаныя зацвярдзелыя зычныя [жж], [шш], [чч]	
Інтанацыя: Сцвярджальныя сказы Пытальныя сказы	
ЗАНЯТКІ 2.....	18
Вымаўленне: Ётавыя галосныя <i>е, ё, ю, я, і</i> Яканне Мяккія зычныя Дзэканне Цэканне Асіміляцыя	
Сінтаксіс: Пытальныя сказы	
Этыкет: Вітанні, развітанні, падзяка	
ЗАНЯТКІ 3.....	26
Вымаўленне: Спалучэнні зычных	
Лéксика: Дні тыдня	
Грама́тыка: Лічэбнікі (ко́лькасныя і пара́дкавыя)	
Сінтаксіс: Клічныя сказы	
Этыкет: Пры сустрэчы	
ЗАНЯТКІ 4.....	31
Вымаўленне: Прыстаўныя гукі (галосныя і зычныя) Службовыя словы	
Лéксика: Пóры го́да і ме́сяцы	
Грама́тыка: Цяпе́рашні і прoшлы час дзеясловаў	
Этыкет: Вётлівыя звароты	

АСНОЎНЫ КУРС	39
ЗАНЯТКІ 1	39
Вымаўленне:	[γ], [ш], [ч], [дж]
Лéксіка:	Заняткі
Грама́тыка:	Род назо́ўнікаў Асабовыя і прыналежныя займённікі Тыпы на́ціску ў дзеясловах І спражэ́нне дзеясловаў
Сінтаксіс:	Канструкцыя Nom _{Nom} – Nom _{Nom}
Тэкст:	«Наша група»
ЗАНЯТКІ 2	50
Вымаўленне:	[дз’], [ц’], [з’], [с’]
Лéксіка:	Імя ўласнае. Прафэсія. Нацыяна́льнасць
Грама́тыка:	Мно́жны лік назо́ўнікаў Прыме́тнікі ІІ спражэ́нне дзеясловаў Рознапрага́льныя дзеясловы
Сінтаксіс:	Канструкцыя Nom _{Nom} Adj _{Nom}
Тэкст:	«Мая краіна»
ЗАНЯТКІ 3	61
Вымаўленне:	[а], [э], [’а], [ц’]
Лéксіка:	Сям’я. Харчава́нне
Грама́тыка:	Вінава́льны склон назо́ўнікаў, займе́ннікаў, прыме́тнікаў Трыва́нне дзеясловаў (фарма́льныя прыкме́ты)
Сінтаксіс:	Спадучэ́нні з прыназо́ўнікамі (вінава́льны склон)
Тэкст:	«Дыёта? Не-е-а...»
ЗАНЯТКІ 4	73
Вымаўленне:	[ч], [шч], [цц], [с’]
Лéксіка:	Будзень
Грама́тыка:	Дакла́дны і прыблі́зны час Прынале́жны займе́ннік <i>свой</i> Зваротныя дзеясловы Зваротны займе́ннік <i>сябе</i>
Сінтаксіс:	Кірава́нне зваротных дзеясловаў (вінава́льны склон)
Тэкст:	«Мая ра́ніца»
ЗАНЯТКІ 5	85
Вымаўленне:	[т], [д], [дз’], [ц’], [цц]
Лéксіка:	Памяшканне. Жыллё
Грама́тыка:	Месны склон назо́ўнікаў, займе́ннікаў, прыме́тнікаў Будучы час дзеясловаў

Сінтаксіс:	Спалучэнні з прыназоўнікамі (месны склон)
Тэкст:	«Маё працоўнае месца»
ЗАНЯТКІ 6	96
Вымаўленне:	[ў], [цц], [чч], [шш], [сц]
Лéксiка:	Пóшта. Iнтэрнэт
Грама́тыка:	Дава́льны склон назо́ўнікаў, займе́ннікаў, прыме́тнікаў Про́шлы час дзеясло́ваў Трыва́нне дзеясло́ваў (семанты́чныя прыкме́ты)
Сінтаксіс:	Складана́залéжныя ска́зы аб'е́ктныя (тлумача́льныя)
Тэкст:	«Тэлефо́назалéжнасць і iнтэрнэ́тма́нія»
ЗАНЯТКІ 7	108
Вымаўленне:	[γ], [з"], [с"], [ʼa]
Лéксiка:	Магазiн. Паку́пкі
Грама́тыка:	Родны́ склон назо́ўнікаў, займе́ннікаў, прыме́тнікаў (адз. лік) Умоўны лад дзеясло́ваў
Сінтаксіс:	Абазначэ́нне да́ты (пара́дкавыя лічэ́бнікі ў родным склоне) Кіраванне́ зваротных дзеясло́ваў (родны́ склон) Складана́залéжныя ска́зы ўмо́вы
Тэкст:	«Крама́тэрапія»
ЗАНЯТКІ 8	120
Вымаўленне:	[л], [л'], [γ'], [к'], [х']
Лéксiка:	Рынак. Паку́пкі
Грама́тыка:	Родны́ склон назо́ўнікаў, прыме́тнікаў, займе́ннікаў (мн. лік) Няпэ́ўна-ко́лькасныя сло́вы
Сінтаксіс:	Спалуча́льнасць няпэ́ўна-ко́лькасных слоў Спалуча́льнасць назо́ўнікаў з ко́лькаснымі лічэ́бнікамі Адмо́ўныя канст­рукцыі Складана́залéжныя ска́зы ча́су
Тэкст:	«Камаро́ўка»
ЗАНЯТКІ 9	133
Вымаўленне:	[чч], [шш], [л'л'], [с"]
Лéксiка:	Адпачы́нак
Грама́тыка:	Тво́рны склон назо́ўнікаў, займе́ннікаў, прыме́тнікаў Пыта́льныя займе́ннікі
Сінтаксіс:	Кіраванне́ зваротных дзеясло́ваў (тво́рны склон) Складана́залéжныя ска́зы прычы́ны
Тэкст:	«Ліст ся́бра»

ЗАНЯТКІ 10.....	144
Вымаўленне:	[j], [л'], [н'] [н'н']
Лéксiка:	Любымы занятак
Грама́тыка:	Узаёмны займе́ннік Адмо́ўныя займе́ннікі Адмо́ўныя прысло́ўі
Сiнта́ксіс:	Кірава́нне дзеясло́ваў Адмо́ўныя безасабо́выя ска́зы
Тэ́кст:	«Не мужчы́нскае захапленне»
ЗАНЯТКІ 11.....	154
Вымаўленне:	[ч], [шч], [ц"], [дз"], [ц"]
Лéксiка:	Гігіена і здаро́ўе
Грама́тыка:	Зага́дны лад дзеясло́ваў
Сiнта́ксіс:	Складаназа́лежныя ска́зы мэ́ты
Тэ́кст:	«Навэ́дванне до́ктара»
ЗАНЯТКІ 12.....	166
Вымаўленне:	[ў], [ш], [ц], [дж], [л']
Лéксiка:	Го́рад
Грама́тыка:	Ступе́ні параўна́ння прысло́ўяў Дзеясло́вы ру́ху (беспрыста́вачныя)
Сiнта́ксіс:	Параўна́льная канст­ру́кцыя з кампа­раты́вам прысло́ўя Складаназлуча́ныя ска́зы (размеркава́льныя)
Тэ́кст:	«Гара́дскі транспарт Мiнска»
ЗАНЯТКІ 13.....	176
Вымаўленне:	[ж], [р], [н'], [з"], [с"]
Лéксiка:	Арыента́цыя ў го́радзе
Грама́тыка:	Ступе́ні параўна́ння прыме́тнікаў Дзеясло́вы ру́ху (прыста́вачныя)
Сiнта́ксіс:	Параўна́льная канст­ру́кцыя з кампа­раты́вам прыме́тніка Складаназлуча́ныя ска́зы (супраці́ўныя)
Тэ́кст:	«Стары́ Мiнск»
ЗАНЯТКІ 14.....	187
Вымаўленне:	[γ], [с"], [з"], [i]
Лéксiка:	Знакамі́тасці / славу́тасці
Грама́тыка:	Азнача́льныя займе́ннікі Указа́льныя займе́ннікі Дзеясло́вы <i>садзі́ца – сёсці – сядзе́ць</i> і пад.
Сiнта́ксіс:	Складаназлуча́ныя ска́зы (спалуча́льныя) Канст­ру́кцыя <i>адзі́н з + Gen pl</i>
Тэ́кст:	«Бра́слаўскія азёры»

ЗАНЯТКІ 15	198
Вымаўленне:	[ʋ], [ч], [шч], [ц], [ж]
Лéксіка:	Чалавék. Знэшнасць
Грама́тыка:	Прыналежныя прыме́тнікі Дзеепрыме́тнік
Сі́нтаксіс:	Складаназалежныя ска́зы (азначальныя)
Тэкст:	«Хада́»
ЗАНЯТКІ 16	209
Вымаўленне:	[цц], [с''], [с''], [чч], [сп]
Лéксіка:	Чалавék. Рысы характару
Грама́тыка:	Дзеепрысло́ўе
Сі́нтаксіс:	Выкарыстанне дзеепрысло́ўных зваротаў Кіраванне Безасабовыя ска́зы (стан чалавэка) Параўнальныя звароты
Тэкст:	«Ефрасі́ння Пóлацкая»
ЗАНЯТКІ 17	221
Вымаўленне:	[j], [дз''], [с''], [а]
Лéксіка:	Заме́жная камандзіро́ўка
Грама́тыка:	Зборныя лічэ́бнікі Няпэ́ўныя займе́ннікі Няпэ́ўныя прысло́ўі
Сі́нтаксіс:	Безасабовыя ска́зы (мадальныя) Складаназалежныя ска́зы састу́пкі
Тэкст:	«Як атрыма́ць беларускую ві́зу»
ЗАНЯТКІ 18	233
Вымаўленне:	[л], [л'], [н'], [ц''], [н'н']
Лéксіка:	Надво́р'е. Прыро́да
Грама́тыка:	Безасабовыя дзеясло́вы Лічэ́бнікі <i>паўтарá, паўтары́</i> Рознаскланяльныя назбо́ўнікі ніякага роду
Сі́нтаксіс:	Безасабовыя ска́зы (прыро́дныя з'явы) Безасабовыя ска́зы (стан акаляючага асяро́ддзя)
Тэкст:	«Белаве́жская пу́шча»
Тэксты	244
<i>Уладзі́мір Каратке́віч. Жа́бкі і Чарапа́ха (Ка́зка жыцця)</i>	244
<i>Шапту́ха (Белару́ская наро́дная ка́зка)</i>	247
<i>Янка Ма́ўр. Шча́сце (Эцюд)</i>	249
<i>Антуа́н дэ Сэ́нт-Экзюперы́. Малёнькі пры́нц (Алегары́чная ка́зка)</i>	252

<i>Якуб Кóлас. Дуб і Чарóбина (Кáзка)</i>	255
<i>Уладзiмiр Караткéвич. Як звяргáюцца iдалы (Апавядáнне)</i>	256
Адкáзы да граматычных практыкавáнняў (Асноўны курс)	261
Звóдныя граматычныя таблiцы	287
Спражэ́нне дзеясловаў.....	287
Скланэ́нне назо́ўнікаў.....	291
Скланэ́нне прыме́тнікаў.....	294
Скланэ́нне займе́ннікаў.....	296
Скланэ́нне лiчэ́бнікаў.....	299
Кiрава́нне дзеясловаў i прыме́тнікаў.....	300
Выкарыстаная лiтарату́ра.....	302
Дапамóжнiкi па белару́скай мóве для заме́жнiкаў.....	303